

Banklovkommissjonen
Postboks 1179, Sentrum
0107 OSLO

Deres ref

Vår ref
13/360 ReE

Dato
20.03.2013

Ytelsesbasert alderspensjon tilpasset ny folketrygd

Banklovkommissjonens har i sin utredning NOU 2012: 13, på bakgrunn av mandatet fra Finansdepartementet 7. juli 2009, utarbeidet utkast til ny tjenstepensjonslov. Lovutkastet til ny tjenstepensjonslov etablerer en ny form for skattefavorede forsikringsbaserte kollektive alderspensjonsordninger i privat sektor som er basert på to ulike modeller – standardmodellen og grunnmodellen. Begge modellene kan beskrives som «hybrider» som har egenskaper som kjennes igjen både fra ytelsesbaserte pensjonsordninger og innskuddspensjonsordninger.

I Banklovkommissjonens siste utredning NOU 2013: 3 Pensjonslovene og folketrygd-reformen III (avgitt 7. januar 2013), viser Banklovkommissjonen til at folketrygdens nye system for uføretrygd først vil tre i kraft i 2015, og at gjeldende regelverk om uføre- og etterlattepensjoner i tjenstepensjonsordningene vil måtte videreføres inntil neste runde med tilpasninger til ny folketrygd kan gjennomføres. I denne sammenheng uttaler Banklovkommissjonen at «(s) *pørsmålet om en eventuell ny form for ytelsesbasert alderspensjon tilpasset ny folketrygd i foretakspensjonsloven, bør om ønskelig i så fall sees på ved en slik gjennomgang av foretakspensjonsloven*». (NOU 2013: 3 avsnitt 1.1.2, s. 10 og avsnitt 6.1, s. 43).

Finansdepartementet har merket seg at Banklovkommissjonen uttaler at den om ønskelig kan gjennomføre en nærmere vurdering av en ny form for ytelsesbasert kollektiv alderspensjon. Departementet ber på bakgrunn av dette Banklovkommissjonen, som ledd i det videre arbeidet med tilpasning av pensjonslovene til ny folketrygd, om å utrede om det er ønskelig og eventuelt mulig å etablere en form for ytelsesbasert kollektiv alderspensjon tilpasset ny alderspensjonsopptjening i folketrygden. Det bes om at kommissjonen, dersom den finner at dette er mulig og ønskelig, også utarbeider utkast til nødvendige lovregler.

I utredningsarbeidet bes Banklovkommisjonen ta som utgangspunkt at regler om en form for skattefavorisert ytelsesbasert alderspensjonsordning i tilfelle bør utformes i samsvar med prinsippene som ligger til grunn for andre former for skattefavoriserte pensjonsordninger, og som et sideordnet alternativ til de forslag som er lagt fram i utkastet til ny tjenstepensjonslov, jf. NOU 2012: 13. Et eventuelt forslag om en ny form for ytelsesbasert alderspensjon bør utformes slik at

- årlig pensjon etter pensjonsplanen bør fastsettes som nettoytelse i prosent av lønn eller i tilfelle alternativt som en pensjonsytelsen basert på et fastsatt kronebeløp,
- maksimal årlig pensjon etter pensjonsplanen blir fastsatt med sikte på at samlet kompensasjon i forhold til lønn av ytelsene fra folketrygden – beregnet på en standardisert måte – og ytelsene fra tjenstepensjonsordningen vil stå i rimelig forhold til lønn i foretaket inntil 12 G,
- det kreves minst 40 års opptjeningstid for fulle ytelser,
- pensjonsplanen bygger på lineær opptjening av pensjonsytelsene,
- prinsippene om avkastningsgarantier i grunnmodellen og standardmodellen som foreslått i NOU 2012: 13 legges til grunn.

Banklovkommisjonen bes videre vurdere:

- hvordan pensjonsopptjening bør være etter full opptjeningstid og/eller etter at medlemmet har fylt 67 år,
- hvilke regler som bør gjelde for oppregulering av hhv. opptjent pensjon i opptjeningsfasen og pensjoner under utbetaling.

Banklovkommisjonen bes særskilt om å belyse hvordan prinsippet om levealdersjustering – som er et av prinsippene i pensjonsreformen – kan utformes for en eventuell ny form for ytelsesbasert alderspensjon. Et ev. lovforslag om nytt ytelsesbasert alderspensjonsprodukt må reflektere prinsippet om levealdersjustering. Det bes videre om at Banklovkommisjonen vurderer hvordan et slikt tjenstepensjonsprodukt vil fungere sammen med ny folketrygd, herunder fleksibelt uttak, levealdersjustering, ny regulering og alleårsopptjening, og konsekvenser av forskjellene mellom de to typer pensjonssystemer.

Banklovkommisjonen bes legge til grunn at pensjonsleverandørene vil bruke et dynamisk dødelighetsgrunnlag som i større grad fanger opp utvikling i dødelighet og levealder. Banklovkommisjonen bes videre vurdere behovet for tilpasnings- og overgangsordninger for eksisterende ytelsesordninger med sikte på tilpasninger innenfor lovreglene for en ny ytelsesbasert alderspensjonsordning og uten behov for avvikling/lukking og opprettelse av ny pensjonsordning.

Banklovkommisjonen bes også vurdere et ev. ytelsesbasert alderspensjonsprodukt opp imot spørsmålet om balanseføring av pensjonsforpliktelser hos arbeidsgiverforetaket.

Med hilsen

Geir Åvitsland e.f.
ekspedisjonssjef

Per Øystein Eikrem
avdelingsdirektør